

Όργανα και Μουσικές του κόσμου

Ref: GR_CLIL_7

Εισαγωγή

Περιγραφή

Στην παρούσα ενότητα, που συνδυάζει τη Γλώσσα με το μάθημα της Μουσικής της Β΄ Γυμνασίου, οι μαθητές/ήτριες κατακτούν βασικό λεξιλόγιο για τα μουσικά όργανα και τα είδη της μουσικής και παράλληλα εξασκούνται στην κατανόηση και χρήση σύνθετων λέξεων. Οι νέες λέξεις παρουσιάζονται στη γλώσσα-στόχο, ενώ οι μαθητές/ήτριες ενθαρρύνονται να μοιραστούν αντίστοιχες λέξεις από τη μητρική τους γλώσσα και άλλες γλώσσες που γνωρίζουν. Με δραστηριότητες δημιουργικές και συμπεριληπτικές, αναπτύσσουν όλες τις γλωσσικές δεξιότητες, ενώ παράλληλα εξοικειώνονται μέσω ακουσμάτων και ενεργητικής ακρόασης με τα είδη της μουσικής, τα μουσικά όργανα και την κατηγοριοποίησή τους.

Ηλικία

13 ετών

Γλωσσικός τομέας

Λεξιλόγιο & Σύνθεση

Επίπεδο γλωσσομάθειας

B1

Συγγραφέας

Νίκος
Δαλαμπούρας &
Γερακινή Δούκα

Μάθημα

Μουσική, Γλώσσα

Διάρκεια

Περίπου 6 διδ.
ώρες (~275')

Σύνδεση με το Πρόγραμμα Σπουδών

Γλώσσα

Λεξιλογική Ανάπτυξη: Οι μαθητές/ήτριες διευρύνουν το λεξιλόγιο που σχετίζεται με τα μουσικά όργανα και τα είδη της μουσικής στη γλώσσα-στόχο, καθώς και σε άλλες γλώσσες που γνωρίζουν.

Μορφολογική Εξάσκηση: Οι μαθητές/ήτριες εξασκούνται στην κατανόηση και χρήση σύνθετων λέξεων και στην ανάπτυξη της μορφολογικής τους ενημερότητας.

Μουσική

Οι μαθητές/ήτριες αναγνωρίζουν και κατανοούν μέσω ακουσμάτων τα βασικά μουσικά όργανα και τα είδη μουσικής, και αναπτύσσουν δεξιότητες για την ενεργητική ακρόαση και κατανόηση της μουσικής.

Εισαγωγή

Είδος και λογική δραστηριότητας

Το πρωτόκολλο βασίζεται στη μεθοδολογία CLIL (Content and Language Integrated Learning) και συνδυάζει γλωσσικούς στόχους με στόχους περιεχομένου από το μάθημα της Μουσικής της Β' Γυμνασίου (διάφορες Θεματικές Ενότητες από το βιβλίο της μουσικής). Αξιοποιεί πολυγλωσσικές παιδαγωγικές πρακτικές, ώστε οι μαθητές/ήτριες να συνδέουν τη γλώσσα-στόχο με τη μητρική τους και άλλες γλώσσες που γνωρίζουν. Οι μαθητές/ήτριες μαθαίνουν το λεξιλόγιο για τη μουσική και εξασκούνται στη χρήση, κατανόηση και τεμαχισμό σύνθετων λέξεων μέσα από δραστηριότητες που ενισχύουν θετικές στάσεις και συμπεριφορές απέναντι στη μουσική, την πολυπολιτισμικότητα και την πολυγλωσσία.

Στόχοι Περιεχομένου

Οι μαθητές/ήτριες αναμένεται να:

- Αναγνωρίζουν τα βασικά μουσικά όργανα και την κατηγοριοποίησή τους σε σχέση με τον τρόπο που παράγουν ήχο.
- Εξοικειωθούν με τους ήχους κάποιων μουσικών οργάνων.
- Έρθουν σε επαφή με μουσικές από διαφορετικούς πολιτισμούς μέσω μιας πληθώρας ακουσμάτων.
- Αναγνωρίζουν διαφορετικά είδη μουσικής μέσω της ενεργητικής ακρόασης.

Γλωσσικοί Στόχοι

Οι μαθητές/ήτριες αναμένεται να:

- Εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους σχετικά με τα μουσικά όργανα και τα είδη της μουσικής.
- Εξασκηθούν στην κατανόηση και χρήση σύνθετων λέξεων μέσα από προτάσεις, συμπληρώσεις κενών και ασκήσεις κατανόησης και παραγωγής.
- Εξοικειωθούν με το νόημα των σύνθετων λέξεων μέσα από τον τεμαχισμό τους σε α' και β' συνθετικό.
- Κατηγοριοποιούν τις σύνθετες λέξεις ανάλογα με τη σχέση του α' και β' συνθετικού.
- Συνδέσουν λέξεις/φράσεις στη γλώσσα-στόχο με αντίστοιχες λέξεις/φράσεις στη μητρική τους και σε άλλες γλώσσες που γνωρίζουν, μέσω συστηματικών διαγλωσσικών συγκρίσεων.
- Αναπτύξουν δεξιότητες κατανόησης και παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου μέσω ακροάσεων, αναγνώσεων και συζητήσεων.

Ψυχοκοινωνικοί Στόχοι

Οι μαθητές/ήτριες αναμένεται να:

- Αναπτύξουν ομαδικό και συνεργατικό πνεύμα.
- Αλληλεπιδράσουν ως μέλη μιας ομάδας.
- Κατανοήσουν τη δυναμική της ομάδας
- Αναπτύξουν ενσυναίσθηση ως προς το διαφορετικό
- Αναγνωρίζουν την αξία της πολυγλωσσίας.

Υλικό-Εξοπλισμός

- Προτζέκτορας
- Ηχεία
- Υπολογιστής
- Φύλλα εργασίας με τις δραστηριότητες

Οδηγίες: Ανάπτυξη του μαθήματος βήμα-βήμα

01 | Εισαγωγή (5')

Ο/Η εκπαιδευτικός ξεκινά κάνοντας μία εισαγωγή στο θέμα των μαθημάτων το οποίο είναι η μουσική και τα νέα ελληνικά. Πιο συγκεκριμένα, εξηγεί ότι στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος θα ασχοληθούν με τα όργανα, τα είδη της μουσικής και τις σύνθετες λέξεις. Έτσι, μπαίνει στην πρώτη δραστηριότητα μέσα από την οποία επαγωγικά οι μαθητές/ήτριες θα οδηγηθούν στα σύνθετα μέσα από μια μουσική βιογραφία.

02 | Δραστηριότητες (~270')

Δραστηριότητα 1- Ορθογραφία επί Τροχάδην (30')

● **Εισαγωγή:** Ο/Η εκπαιδευτικός ξεκινάει λέγοντας στους/στις μαθητές/ήτριες ότι πρόκειται να ακούσουν ένα βιογραφικό κείμενο για τον Μάνο Χατζιδάκι (βλ. Παράρτημα – Δραστηριότητα 1). Τους ρωτάει αν γνωρίζουν ποιος ήταν ο Χατζιδάκις και αν έχουν ακούσει κάποιο από τα τραγούδια του. Στη συνέχεια, τους εξηγεί ότι με βάση το κείμενο θα ασχοληθούν με τις σύνθετες λέξεις και την κατηγοριοποίησή τους που θα αναλύσουν στην πορεία του μαθήματος (5 λεπτά).

● **Στάδιο ακρόασης:** Ο/Η εκπαιδευτικός διαβάζει το κείμενο και οι μαθητές το ακούν στην πλήρη εκδοχή του. Παράλληλα, παίζει ως μουσική υπόκρουση το «Βαλς των χαμένων ονείρων» του Χατζιδάκι (βλ. Συνοδευτικά Αρχεία – Δραστηριότητα 1). (2 λεπτά)

● **Στάδιο Ορθογραφίας επί τροχάδην:**

1. Ο/Η εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε ομάδες ή ζευγάρια. (2 λεπτά).

2. Ο/Η εκπαιδευτικός κρεμάει το πλήρες κείμενο στον τοίχο (βλ. Λύσεις – Δραστηριότητα 1) σε τόσα αντίγραφα όσα οι ομάδες που σχηματίστηκαν (ένα αντίγραφο για κάθε ομάδα). (1 λεπτό)

3. Ο/Η εκπαιδευτικός δίνει το κείμενο στην ατελή εκδοχή του (εκδοχή με τα κενά, βλ. Παράρτημα – Δραστηριότητα 1) στις ομάδες μαθητών/-ητριών (1 αντίγραφο ανά ομάδα). (1 λεπτό)

4. Ένα μέλος κάθε ομάδας είναι υπεύθυνο για την καταγραφή/συμπλήρωση των κενών του κειμένου (συγγραφέας). Ένα άλλο μέλος της ομάδας τρέχει (δρομέας) προς την πλήρη εκδοχή του κειμένου στον τοίχο, βρίσκει τη λέξη/φράση που λείπει στο εκάστοτε κενό και τρέχει πίσω στην ομάδα του και την υπαγορεύει για να την γράψει ο συγγραφέας. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται για κάθε κενό του κειμένου. Οι ρόλοι των μελών της ομάδας εναλλάσσονται για την ολοκλήρωση του κειμένου, ώστε όλα τα παιδιά να αναλαμβάνουν και τον ρόλο του συγγραφέα και τον ρόλο του δρομέα. Αν η ομάδα αποτελείται από δύο μαθητές, οι μαθητές εναλλάσσουν ρόλους κάθε φορά (σε κάθε κενό). Αν η ομάδα αποτελείται από τρεις ή περισσότερους/ες μαθητές/ήτριες, ο συγγραφέας γίνεται δρομέας όταν τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας (δρομείς) έχουν ολοκληρώσει τη σειρά τους (ο εκπαιδευτικός μπορεί να δώσει αυτή την οδηγία πριν ξεκινήσει το παιχνίδι). (13 λεπτά)

5. Ο/Η εκπαιδευτικός καταγράφει τον χρόνο που χρειάστηκε κάθε ομάδα για να ολοκληρώσει την ανασύνθεση του κειμένου με τη βοήθεια ενός χρονόμετρου. Όταν όλες οι ομάδες ολοκληρώσουν την ανασύνθεση, κάθε ομάδα μπορεί να ελέγξει τις απαντήσεις της με βάση το αρχικό κείμενο που είναι κρεμασμένο στον τοίχο και να διορθώσει τα λάθη της χρησιμοποιώντας μελάνι διαφορετικού χρώματος. Ο/Η εκπαιδευτικός ελέγχει τις απαντήσεις. (5 λεπτά)

6. Για κάθε λάθος, ο/η εκπαιδευτικός προσθέτει 10'' (δευτερόλεπτα) στον χρόνο που έκανε η κάθε ομάδα για να ολοκληρώσει την ανασύνθεση του κειμένου (βήμα 5). Η ομάδα που έχει τον πιο γρήγορο χρόνο κερδίζει.

Δραστηριότητα 2 (15')

Δίνονται στους/στις μαθητές/ήτριες κάποια παραδείγματα με σύνθετα που αποτελούνται από: Λέξη-Λέξη (παιδί-θαύμα), Θέμα-Λέξη (νερομπογιά) και Θέμα-Θέμα (χαρτομάνηλο) (βλ. Παράρτημα – Δραστηριότητα 2). Στη συνέχεια, σε συνεργασία με τον/τη διπλανό/ή τους καλούνται να κυκλώσουν τις λέξεις που βλέπουν μέσα στα σύνθετα που τους δίνονται (π.χ. τη λέξη παίκτης μέσα στο σύνθετο οργανοπαίκτης) (5 λεπτά). Τα σύνθετα είναι παρμένα από το κείμενο της προηγούμενης δραστηριότητας. Με αυτόν τον τρόπο, καταλήγουν επαγωγικά στη θεωρία για τον σχηματισμό των συνθέτων, το α' και β' συνθετικό και το συνδετικό φωνήεν, την οποία συζητούν στην τάξη με την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού (5 λεπτά).

Δραστηριότητα 3 (2')

Οι μαθητές/ήτριες καλούνται να εντοπίσουν και να κυκλώσουν το συνδετικό φωνήεν στις παραπάνω λέξεις (βλ. Παράρτημα – Δραστηριότητα 3) (2 λεπτά).

Δραστηριότητα 4 (15')

Οι μαθητές/ήτριες δουλεύουν με τον/τη διπλανό/ή τους και πρέπει να συζητήσουν τι παρατηρούν αναφορικά με τη σχέση των δύο συνθετικών σε κάποιες σύνθετες λέξεις (βλ. Παράρτημα – Δραστηριότητα 4) (2 λεπτά). Στη συνέχεια καλούνται να κατηγοριοποιήσουν και πάλι τις λέξεις του κειμένου (Δραστηριότητα 1) με βάση αυτή τη σχέση (5 λεπτά). Έτσι, οδηγούνται επαγωγικά στην κατηγοριοποίηση των συνθέτων που παρατίθεται με παραδείγματα* και την οποία συζητούν στην τάξη με την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτικού (8 λεπτά).

Δραστηριότητα 5 (10')

Οι μαθητές/ήτριες σχηματίζουν ζευγάρια και καλούνται να παρατηρήσουν και να συζητήσουν τη σημασία κάποιων νέων σύνθετων λέξεων (βλ. Παράρτημα – Δραστηριότητα 5). Αν είναι απαραίτητο, μπορούν να αξιοποιήσουν το [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#) (10 λεπτά). Στόχος της δραστηριότητας είναι να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές/ήτριες ότι η σημασία μιας σύνθετης λέξης δεν προκύπτει πάντα από τη σημασία των επιμέρους συστατικών της.

Δραστηριότητα 6 (15')

Ο/Η εκπαιδευτικός δίνει στους/στις μαθητές/ήτριες τη Δραστηριότητα 6 (βλ. Παράρτημα – Δραστηριότητα 6), η οποία εστιάζει στις ζητούμενες λέξεις του κειμένου της Δραστηριότητας 1 και στην οποία καλούνται: α) να χωρίσουν τα σύνθετα-στόχους του κειμένου σε α' και β' συνθετικό (7 λεπτά) και β) να τα κατηγοριοποιήσουν ανάλογα με τη σχέση των συνθετικών τους (8 λεπτά).

* Η θεωρία για τα σύνθετα προέρχεται από το βιβλίο «Εισαγωγή στη Μορφολογία» σε επιμέλεια των Δ. Παπαδοπούλου και Α. Ρεβυθιάδου (2023). Τα σύνθετα που εδώ ονομάζουμε *υποτακτικά* είναι τα σύνθετα που στην Ενότητα 2.Γ (Τα είδη των συνθέτων) του βιβλίου της Νεοελληνικής Γλώσσας της Β' Γυμνασίου ονομάζονται *αντικειμενικά*. Τα σύνθετα που το σχολικό βιβλίο ονομάζει *κτητικά* είναι αυτά που η Εισαγωγή στη Μορφολογία ονομάζει *εξωκεντρικά*. Ωστόσο, επειδή ο όρος *εξωκεντρικός* αναφέρεται σε ένα είδος κατηγοριοποίησης που σχετίζεται με τη θέση της κεφαλής στη σύνθετη λέξη, επιλέξαμε, για λόγους ευκολίας των μαθητών, να μην μπούμε σε λεπτομέρειες σχετικά με την κατηγοριοποίηση αυτή.

Δραστηριότητα 7 (15')

Ο/Η εκπαιδευτικός, κάνοντας μία μικρή εισαγωγή στη δραστηριότητα αυτή, δίνει στους/στις μαθητές/ήτριες ένα φύλλο από το βιβλίο της μουσικής (Β' Γυμν-Ενότητα 1) στο οποίο αναφέρονται οι κατηγορίες των οργάνων ανάλογα με τον τρόπο που παράγουν ήχο (βλ. Παράρτημα – Δραστηριότητα 7). Έτσι, συζητούν στην ολομέλεια τις κατηγορίες αυτές και τους ρωτάει αν γνωρίζουν όργανα που ανήκουν σε αυτές τις κατηγορίες (5 λεπτά) και στη συνέχεια, τους καλεί: α) να χωρίσουν σε δύο συνθετικά τις λέξεις που χρησιμοποιούνται για αυτές τις κατηγορίες (5 λεπτά) και β) να μεταφράσουν στην πρώτη τους γλώσσα ολόκληρες τις λέξεις και να παρατηρήσουν τι συμβαίνει και αν συγκλίνουν οι δύο γλώσσες (5 λεπτά).

Δραστηριότητα 8 (10')

Δίνεται στους/στις μαθητές/ήτριες ένα φύλλο στο οποίο υπάρχουν διάφορες εικόνες από όργανα (βλ. Παράρτημα – Δραστηριότητα 8) και καλούνται: α) να βάλουν στη σωστή κατηγορία τις εικόνες (5 λεπτά) και β) να γράψουν στα ελληνικά και στην πρώτη τους γλώσσα κάποια από αυτά τα όργανα (5 λεπτά).

Δραστηριότητα 9 (20')

Οι μαθητές/ήτριες καλούνται να δουλέψουν ατομικά (ή και σε ομάδες) και να ακούσουν διάφορα όργανα 2 φορές (βλ. Συνοδευτικά Αρχεία – Δραστηριότητα 9). Ο/Η εκπαιδευτικός βάζει το ηχητικό αρχείο για κάθε όργανο, περιμένει λίγο για να καταγράψουν οι μαθητές/ήτριες τις απαντήσεις τους (ατομικά ή ως ομάδα) και στη συνέχεια προχωράει στο επόμενο. Έτσι, οι μαθητές/ήτριες καλούνται: α) να βρουν και να γράψουν τα ονόματα των οργάνων (1^η ακρόαση) στα ελληνικά και στην πρώτη τους γλώσσα (10 λεπτά) και β) να εντάξουν τα όργανα στη σωστή κατηγορία ανάλογα με τον τρόπο παραγωγής του ήχου μέσα από μία άσκηση πολλαπλής επιλογής (2^η ακρόαση) (10 λεπτά) (βλ. Παράρτημα – Δραστηριότητα 9).

Δραστηριότητα 10 (10')

Ο/Η εκπαιδευτικός δίνει στους/στις μαθητές/ήτριες ένα φύλλο από το βιβλίο της μουσικής (Β' Γυμν-Ενότητα 3) στο οποίο αναφέρεται η ταξινόμηση των οργάνων στην κινέζικη παράδοση ανάλογα με τον τρόπο κατασκευής τους (βλ. Παράρτημα – Δραστηριότητα 10). Έτσι, γίνεται μία σύντομη αναφορά σε αυτά τα υλικά και με αφορμή αυτή την ενότητα και τις λέξεις της, οι μαθητές/ήτριες πρέπει: α) να εντοπίσουν, να κυκλώσουν και να γράψουν αυτά τα υλικά μέσα σε κάποιες δοσμένες σύνθετες λέξεις (με τη βοήθεια κάποιων εικόνων) και β) να εντοπίσουν και να κυκλώσουν το συνδυαστικό φωνήεν στις ίδιες σύνθετες λέξεις.

Εισαγωγή στα είδη της μουσικής (45')

Ο/Η εκπαιδευτικός κάνει μία εισαγωγή στα διάφορα είδη της μουσικής δείχνοντας στους/στις μαθητές/ήτριες στον προτζέκτορα το γενεαλογικό δέντρο της μουσικής, το οποίο περιλαμβάνει κάποια βασικά είδη από ελληνική και ξένη μουσική (βλ. Παράρτημα – Εισαγωγή στα είδη της μουσικής). Έπειτα, ο/η εκπαιδευτικός ρωτάει ποια είδη μουσικής γνωρίζουν ήδη οι μαθητές/ήτριες και τονίζεται ότι θα ακούσουν τα περισσότερα από αυτά και χρειάζεται να τα προσέξουν για να διαλέξουν το αγαπημένο τους στο τέλος της ακρόασης. Για να γίνουν περισσότερο διακριτά αυτά τα είδη, ο/η εκπαιδευτικός βάζει στα ηχεία ένα αντιπροσωπευτικό τραγούδι από κάθε είδος και κατά τη διάρκεια της ακρόασης εξηγεί ποιο είδος είναι αυτό (30 λεπτά) (βλ. Συνοδευτικά Αρχεία-Εισαγωγή στα είδη της μουσικής). Στο τέλος, γίνεται μία ψηφοφορία για το δημοφιλέστερο είδος στην τάξη και ακολουθούν τρεις ασκήσεις εμπέδωσης στις οποίες οι μαθητές/ήτριες καλούνται: α) να συζητήσουν στην τάξη ποια είδη μουσικής ακούνε και ποια από αυτά είναι δημοφιλή σε άτομα της ηλικίας τους και της χώρας τους, β) να σημειώσουν Σωστό ή Λάθος στα είδη μουσικής που ακούν (7 λεπτά) και γ) να διαλέξουν σε μία άσκηση πολλαπλής επιλογής το είδος που μουσικής που ακούν (8 λεπτά) (βλ. Συνοδευτικά Αρχεία – Δραστηριότητα β & γ στα είδη της μουσικής). Σημείωση: Ο/Η εκπαιδευτικός και για τις 2 δραστηριότητες (β & γ) βάζει από το κάθε ηχητικό αρχείο τα πρώτα 30 δευτερόλεπτα για εξοικονόμηση χρόνου.

Δραστηριότητα 11 (20')

Οι μαθητές/ήτριες χωρίζονται σε ζευγάρια και ακούν με τη σειρά διάφορα είδη μουσικής (βλ. Συνοδευτικά Αρχεία – Δραστηριότητα 11) με τον/την εκπαιδευτικό να αναφέρει τη σειρά/νούμερο του κάθε τραγουδιού. Η ακρόαση γίνεται δύο φορές για κάθε είδος και κατά τη διάρκειά της ο καθένας/μία σημειώνει το είδος που πιστεύει ότι ακούει. Στο τέλος σαν ζευγάρι, καταλήγουν σε μία τελική λίστα των ειδών που άκουσαν, συζητούν μαζί με τον/την εκπαιδευτικό αν είναι σωστά (15 λεπτά) (βλ. Παράρτημα – Δραστηριότητα 11) και βλέπουν αν στην πρώτη τους γλώσσα αυτά τα είδη έχουν το ίδιο όνομα (5 λεπτά) (ομοιότητες όχι μόνο στη μουσική αλλά και στη γλώσσα με τα διαγλωσσικά ομότυπα).

Δραστηριότητα 12 (10')

Αυτή η δραστηριότητα εστιάζει στα είδη της παραδοσιακής μουσικής και πιο συγκεκριμένα, τον τόπο προέλευσής της. Έτσι, δίνεται στους/στις μαθητές/ήτριες ένα φύλλο με νούμερα και κενά (βλ. Παράρτημα – Δραστηριότητα 12) και, ακούγοντας παραδοσιακές μουσικές από διαφορετικά μέρη του κόσμου (2 ακρόασεις για το κάθε είδος) (βλ. Συνοδευτικά Αρχεία – Δραστηριότητα 12), καλούνται να βρουν τον τόπο προέλευσης της κάθε μουσικής μέσα από μία άσκηση πολλαπλής επιλογής (10 λεπτά).

Δραστηριότητα 13 (20')

Εδώ ο/η εκπαιδευτικός, αναφέρεται για άλλη μία φορά στις κατηγορίες των συνθέτων και δίνει στους/στις μαθητές/ήτριες ένα φύλλο εργασίας με τρία σκέλη (βλ. Παράρτημα – Δραστηριότητα 13) στο οποίο καλούνται: α) να αντιστοιχίσουν κάποιες σύνθετες λέξεις που σχετίζονται με τη μουσική με τη σωστή εικόνα σύμφωνα με τη σημασία τους (3 λεπτά), β) να βρουν σε ποια κατηγορία συνθέτων ανήκουν αυτές οι λέξεις (4 λεπτά) και γ) να εντοπίσουν τις σύνθετες λέξεις σε κάποιες προτάσεις κυκλώνοντάς τις και να τις τεμαχίσουν σε α' και β' συνθετικό (13 λεπτά).

Δραστηριότητα 14 (30')

Η τελευταία Δραστηριότητα σχετίζεται με στίχους τραγουδιών στα ελληνικά. Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές/ήτριες, δουλεύοντας και πάλι σε ομάδες, ακούν αποσπάσματα στίχων από κάποια ελληνικά τραγούδια (βλ. Συνοδευτικά Αρχεία – Δραστηριότητα 14) και σε κάθε απόσπασμα καλούνται: α) να βρουν και να γράψουν τη σύνθετη λέξη (10 λεπτά), β) να χωρίσουν τις λέξεις στα συνθετικά τους και να βρουν την κατηγορία στην οποία ανήκουν (10 λεπτά), και γ) να προσπαθήσουν να μεταφράσουν 5 από αυτές τις λέξεις στην πρώτη τους γλώσσα (10 λεπτά) (βλ. Παράρτημα – Δραστηριότητα 14).

Χρήσιμες συμβουλές

01

Είναι χρήσιμο να εκτυπωθούν και να διανεμηθούν τα υλικά του μαθήματος, ώστε οι μαθητές/ήτριες να μπορούν να τα παρακολουθούν και να συμμετέχουν πιο εύκολα.

02

Αν υπάρχουν μαθητές/ήτριες με κοινή μητρική γλώσσα, καλό είναι να τους ενθαρρύνουμε να τη χρησιμοποιήσουν κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας. Στόχος είναι να δημιουργηθούν δεσμοί μεταξύ τους και να καλλιεργηθεί ένα φιλικό, ευχάριστο κλίμα στην τάξη.

03

Οι μαθητές/ήτριες ενθαρρύνονται να μιλούν δυνατά, να γελούν και να απολαμβάνουν τη διαδικασία της μάθησης.

04

Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να σκεφτεί μια εναλλακτική λύση για παιδιά που δεν μπορούν να τρέξουν. Το τρέξιμο μπορεί να αντικατασταθεί από περπάτημα για την αποφυγή ατυχημάτων. Συνιστάται η απομάκρυνση μεγάλων αντικειμένων από τον χώρο ώστε να μην παρεμποδίζεται το τρέξιμο.

Σύμβολα

Δραστηριότητα παραγωγής προφορικού λόγου

Δραστηριότητα παραγωγής γραπτού λόγου

Δραστηριότητα κατανόησης προφορικού λόγου

Δραστηριότητα κατανόησης γραπτού λόγου

1. Εισαγωγή

Δραστηριότητα 1

Θα ακούσουμε ένα κείμενο για τον Μάνο Χατζιδάκι.

- Ξέρετε ποιος ήταν ο Χατζιδάκις;
- Έχετε ακούσει κάποιο από τα τραγούδια του;

Ηχητικό αρχείο που συνοδεύει το κείμενο (βλ. Συνοδευτικά Αρχεία-Δραστηριότητα 1)

Εικόνες που συνοδεύουν το κείμενο:

2α | Μουσική Βιογραφία - Σύνθεση

Κείμενο: Μάνος Χατζιδάκις

[Με κενά, δίνεται στους μαθητές σε Α4]

Ο Μάνος Χατζιδάκις ήταν ένας από τους πιο σημαντικούς Έλληνες συνθέτες. Γεννήθηκε σε μια ήσυχη γειτονιά στη 1) _____ Ξάνθη και μεγάλωσε στην 2) _____ της Αθήνας. Στην Αθήνα γνώρισε πολλούς τραγουδιστές και 3) _____, ενώ έκανε πολλή παρέα με έναν 4) _____. 5) _____ συχνά στο μαγαζί του και αγόραζε βιβλία. Από μικρός έπαιζε πιάνο και αγαπούσε τη μουσική.

Έγραψε μουσική για τον κινηματογράφο, το θέατρο και το τραγούδι. Η 6) _____ στην καριέρα του ήταν το «Ποτέ την Κυριακή» που του χάρισε το Όσκαρ. Τα τραγούδια του έκρυβαν όμορφες μελωδίες και 7) _____ εικόνες.

Ο Μάνος Χατζιδάκις έφυγε από τη ζωή το 1994, αλλά εδώ και τρεις 8) _____ τα τραγούδια του ακούγονται σε όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Δραστηριότητα 2

Κάνε ομάδα με τον διπλανό/τη διπλανή σου. Κυκλώστε τις λέξεις μέσα στις λέξεις, όπως στο παράδειγμα.

Παράδειγμα:

α) παιδί-θαύμα → **παιδί** **θαύμα**

Υπάρχει η λέξη *παιδί* και η λέξη *θαύμα*.

β) νερομπογιά → νερο**μπογιά**

Υπάρχει η λέξη *μπογιά*. Προσοχή! Το *νερο* δεν είναι λέξη (Λέμε *νερό*).

γ) χαρτομάντηλο → χαρτομάντηλο

Δεν υπάρχει καμία λέξη. Προσοχή! Το *χαρτο* και το *μάντηλο* δεν είναι λέξεις (Λέμε *χαρτί* και *μαντήλι*).

Μπορείς να κάνεις το ίδιο για τα παρακάτω;

1. βορειοδυτικός
2. πόλη-ζούγκλα
3. οργανοπαίκτης
4. βιβλιοπώλης
5. πηγαينوέρχομαι
6. ταινία-σταθμός
7. γλυκόπικρος
8. δεκαετία

Οι παραπάνω λέξεις είναι **σύνθετες**. Η σύνθεση είναι η διαδικασία δημιουργίας καινούριων λέξεων από άλλες λέξεις ή από κομμάτια λέξεων. Η καινούρια λέξη που σχηματίζεται ονομάζεται **σύνθετη λέξη** ή **σύνθετο** και οι επιμέρους λέξεις που χρησιμοποιούνται για να τη φτιάξουν λέγονται **συνθετικά**.

α' συνθετικό + β' συνθετικό → σύνθετη λέξη ή σύνθετο

π.χ.

Σάββατο + Κυριακή → Σαββατοκύριακο

τυρί + πίτα → τυρόπιτα

Συνήθως, στα σύνθετα συναντάμε το φωνήεν -ο- το οποίο συνδέει το α' και το β' συνθετικό, και γι' αυτό ονομάζεται **συνδετικό φωνήεν** (βλέπε όμως και *δεκαετία, πολυκατοικία* κ.λπ.).

Δραστηριότητα 3

Μπορείς να κυκλώσεις το συνδετικό φωνήεν στις παρακάτω λέξεις;

1. βορειοδυτικός
2. οργανοπαίκτης
3. βιβλιοπώλης
4. πηγαινοέρχομαι
5. γλυκόπικρος

Δραστηριότητα 4

Κάνε ομάδα με τον διπλανό/τη διπλανή σου. Παρατηρήστε τα παρακάτω παραδείγματα.

α) ασπρόμαυρος = άσπρος + μαύρος

β) γλυκοπατάτα = γλυκιά πατάτα

γ) κρεοπώλης = αυτός που πουλάει κρέας

Τώρα σκεφτείτε: Οι παρακάτω λέξεις μοιάζουν με το α, το β ή το γ;

1. βορειοδυτικός	
2. πόλη-ζούγκλα	
3. οργανοπαίκτης	
4. βιβλιοπώλης	
5. πηγαινοέρχομαι	
6. ταινία-σταθμός	
7. γλυκόπικρος	
8. δεκαετία	

Σύνθετα σαν το α) λέγονται **παρατακτικά**: Τα δύο συνθετικά ανήκουν στην ίδια κατηγορία (ουσιαστικά, επίθετα, ρήματα κ.λπ.), π.χ. μαχαίρια (ουσιαστικό) + πιρούνια (ουσιαστικό) = μαχαιροπίρουνα (ουσιαστικό), και η σημασία ισούται με «α' συνθ. και β' συνθ.» (π.χ. τα μαχαιροπίρουνα είναι τα μαχαίρια και τα πιρούνια):

ουσιαστικά	Σάββατο	+	Κυριακή	➔	σαββατοκύριακο (Σάββατο και Κυριακή)
επίθετα	γαλάζιος	+	πράσινος	➔	γαλαζοπράσινος (γαλάζιος και πράσινος)
ρήματα	πηγαίνω	+	έρχομαι	➔	πηγαينوέρχομαι (πηγαίνω και έρχομαι)
επιρρήματα	νότια	+	ανατολικά	➔	νοτιοανατολικά (νότια και ανατολικά)

Σύνθετα σαν το β) λέγονται **προσδιοριστικά**: Το ένα συνθετικό προσδιορίζει το άλλο .

σπανάκι	+	πίτα	➔	σπανακόπιτα (πίτα με σπανάκι)
ξανθά	+	μαλλιά	➔	ξανθομάλλης (αυτός που έχει ξανθά μαλλιά)
σιγά	+	ψιθυρίζω	➔	σιγοψιθυρίζω (ψιθυρίζω σιγά, χαμηλόφωνα)

Σύνθετα σαν το γ) λέγονται **υποτακτικά**: Το α' συνθετικό είναι συνήθως ουσιαστικό και λειτουργεί ως αντικείμενο του β' συνθετικού.

κρέας	+	πουλάω	➔	κρεοπώλης (αυτός που πουλάει κρέας)
νύχι	+	κόβω	➔	νυχοκόπτης (αυτός που κόβει νύχια)
αφίσα	+	κολλώ	➔	αφισοκολλώ (κολλάω αφίσες)

Δραστηριότητα 5

Κάνε ομάδα με τον/τη διπλανό/ή σας και παρατηρήστε τις παρακάτω λέξεις:

ανοιχτοχέρης
ξεροκέφαλος
σκληρόκαρδος
σπαζοκεφαλιά

Η σημασία της κάθε λέξης είναι η σημασία των δύο συνθετικών της; Για παράδειγμα, ανοιχτοχέρης σημαίνει αυτός που έχει τα χέρια του ανοιχτά ή κάτι άλλο; Αν δεν είστε σίγουροι/ες για τη σημασία των λέξεων, δείτε το [λεξικό](#).

Δραστηριότητα 6

α) Χώρισε τις λέξεις που βρήκες στο κείμενο της Δραστ. 1 σε α' και β' συνθετικό.

1. .... +
2. .... +
3. .... +
4. .... +
5. .... +
6. .... +
7. .... +
8. .... +

β) Βάλε τις παραπάνω λέξεις στη σωστή στήλη ανάλογα με την κατηγορία του συνθέτου στην οποία ανήκουν.

ΠΑΡΑΤΑΚΤΙΚΑ	ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΑ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ

2β | Μουσικά Όργανα

Δραστηριότητα 7

Ξέρεις όργανα που να ανήκουν στις παρακάτω κατηγορίες; Ποια είναι αυτά;

Το σύστημα των Χορμπόστελ-Ζαξ ταξινομήσε τα μουσικά όργανα στις εξής τέσσερις κύριες κατηγορίες:

- Χορδόφωνα:** Όργανα που έχουν χορδές
- Αερόφωνα:** Όργανα που φυσάς
- Μεμβρανόφωνα:** Όργανα στα οποία χτυπάς μια μεμβράνη
- Ιδιόφωνα:** Όργανα που τα χτυπάς μεταξύ τους (ή που έχουν άλλα υλικά μέσα τους)

α) Χώρισε τις παρακάτω λέξεις σε α' και β' συνθετικό.

Χορδόφωνα

_____ + _____

Ιδιόφωνα

_____ + _____

Μεμβρανόφωνα

_____ + _____

Αερόφωνα

_____ + _____

β) Τώρα μετάφρασε ολόκληρες τις λέξεις. Τι παρατηρείς;

ΕΛΛΗΝΙΚΑ	Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ
χορδόφωνα	
μεμβρανόφωνα	
ιδιόφωνα	
αερόφωνα	

Δραστηριότητα 8

α) Ένωσε τις εικόνες με τις λέξεις.

Χορδόφωνα

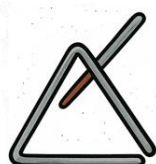
Ιδιόφωνα

Μεμβρανόφωνα

Αερόφωνα

β) Γράψε κάποια από τα παραπάνω όργανα στα ελληνικά και στη γλώσσα σου.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ

--	--

Δραστηριότητα 9

α) Άκουσε κάποια όργανα και γράψε τα ονόματά τους στα ελληνικά και στη γλώσσα σου.

<u>ΕΛΛΗΝΙΚΑ</u>	<u>Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ</u>
1)	1)
2)	2)
3)	3)
4)	4)
5)	5)
6)	6)
7)	7)
8)	8)
9)	9)
10)	10)

β) Άκουσε ξανά τα όργανα και κύκλωσε τη σωστή κατηγορία (μεμβρανόφωνα, χορδόφωνα, αερόφωνα, ιδιόφωνα).

1)	α) μεμβρανόφωνα	β) χορδόφωνα	γ) αερόφωνα	δ) ιδιόφωνα
2)	α) μεμβρανόφωνα	β) χορδόφωνα	γ) αερόφωνα	δ) ιδιόφωνα
3)	α) μεμβρανόφωνα	β) χορδόφωνα	γ) αερόφωνα	δ) ιδιόφωνα
4)	α) μεμβρανόφωνα	β) χορδόφωνα	γ) αερόφωνα	δ) ιδιόφωνα
5)	α) μεμβρανόφωνα	β) χορδόφωνα	γ) αερόφωνα	δ) ιδιόφωνα
6)	α) μεμβρανόφωνα	β) χορδόφωνα	γ) αερόφωνα	δ) ιδιόφωνα
7)	α) μεμβρανόφωνα	β) χορδόφωνα	γ) αερόφωνα	δ) ιδιόφωνα
8)	α) μεμβρανόφωνα	β) χορδόφωνα	γ) αερόφωνα	δ) ιδιόφωνα
9)	α) μεμβρανόφωνα	β) χορδόφωνα	γ) αερόφωνα	δ) ιδιόφωνα
10)	α) μεμβρανόφωνα	β) χορδόφωνα	γ) αερόφωνα	δ) ιδιόφωνα

Δραστηριότητα 10

Στην Κίνα τα όργανα χωρίζονται ανάλογα με το υλικό κατασκευής τους, όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα του βιβλίου της Μουσικής.

Παραδοσιακή μουσική

Η παραδοσιακή μουσική στην Κίνα παίζεται με σόλο όργανα ή με μικρά σύνολα νυκτών ή εγχόρδων με δοξάρι, αυλούς και διάφορα κύμβαλα, γκονγκ και τύμπανα. Οι μελωδίες είναι συνήθως πεντατονικές. Η κινέζικη παραδοσιακή μουσική τραγουδιέται με λεπτή φωνή ή σε φαλτσέτο και κυρίως σόλο παρά χορωδιακά. Αποτελεί μάλλον εξέλιξη της μελοποιημένης ποίησης.

Τα μουσικά όργανα στην Κίνα ταξινομούνται σε οκτώ κατηγορίες ανάλογα με το υλικό κατασκευής τους.

Γη (κεραμικά)	土	Πέτρα	石	Μέταλλο	金	Δέρμα	革
Ξύλο	木	Καλάμι	竹	Ασκός	匏	Μετάξι	絲

α) Κύκλωσε τα υλικά στις παρακάτω σύνθετες λέξεις και γράψ' τα στη δεξιά στήλη.

<u>ΣΥΝΘΕΤΗ</u>	<u>ΕΙΚΟΝΑ</u>	<u>ΥΛΙΚΟ</u>
1) Πετροπόλεμος		
2) Μεταξοσκώληκας		
3) Ξυλομπογιά		
4) Ζαχαροκάλαμο		

5) Μεταλλόφωνο		
6) Ξηροδερμία		

β) Τώρα βρες και κύκλωσε το συνδεδετικό φωνήεν στις παρακάτω λέξεις:

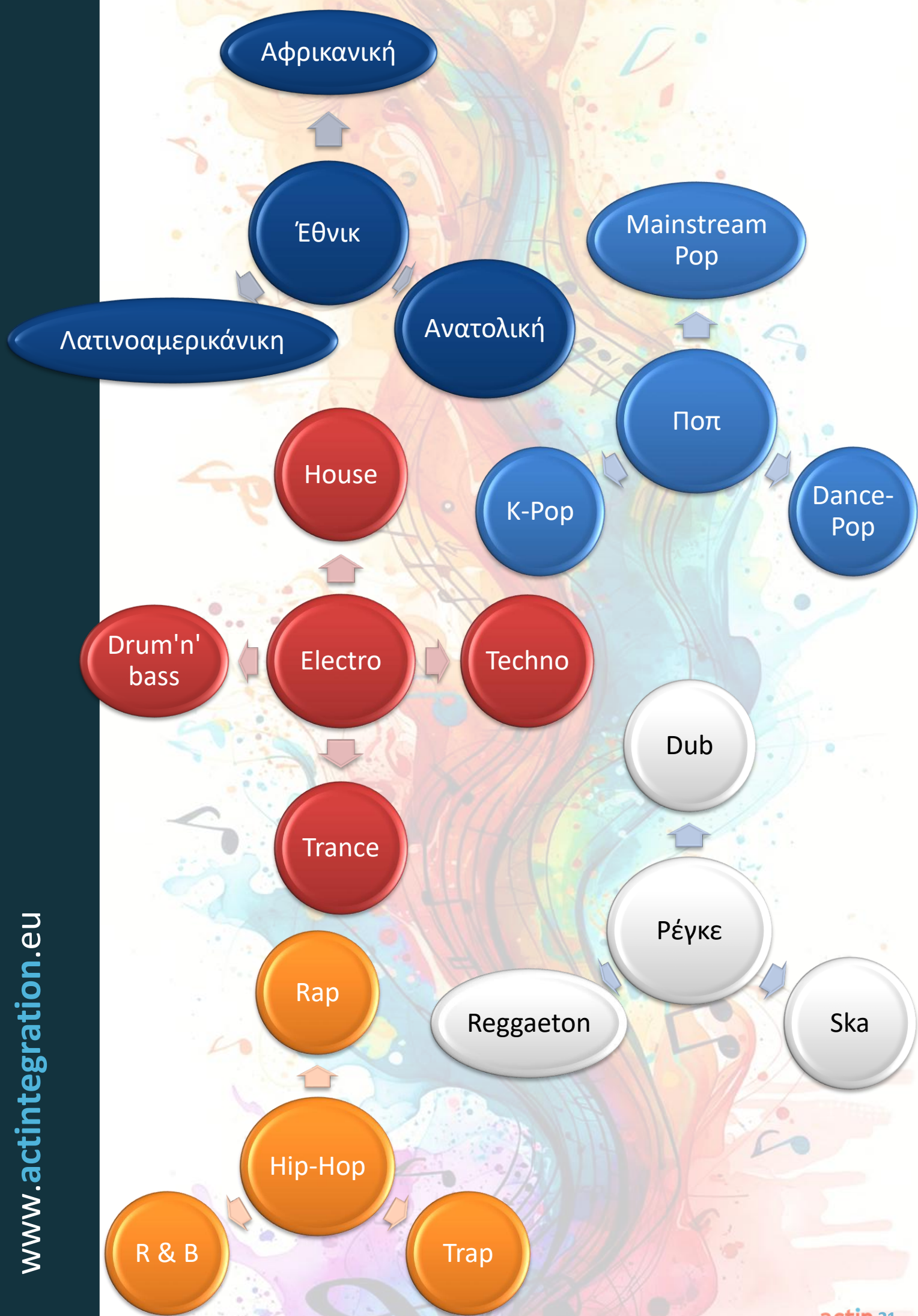
- 1) Πετροπόλεμος
- 2) Μεταξοσκώληκας
- 3) Ξυλομπογιά
- 4) Ζαχαροκάλαμο
- 5) Μεταλλόφωνο
- 6) Ξηροδερμία

2γ | Μουσικά Είδη

Εισαγωγή στα Είδη (Υποείδη) της Μουσικής

Δραστηριότητα Εισαγωγής στα είδη της μουσικής

α) Εσύ ποια είδη μουσικής ακούς; Ποια είδη ακούνε τα άτομα της ηλικίας σου στην Ελλάδα ή/και στη χώρα σου; Συζήτησέ το στην τάξη.

β) Άκουσε διάφορα είδη μουσικής και βάλε ✓ στο Σωστό ή Λάθος.

	ΣΩΣΤΟ	ΛΑΘΟΣ
1. Παραδοσιακή	☐	☐
2. Ρέγκε	☐	☐
3. Ροκ	☐	☐
4. Τζαζ	☐	☐
5. Hip-Hop	☐	☐
6. Electro	☐	☐
7. Κλασική	☐	☐
8. Έθνικ	☐	☐
9. Ποπ	☐	☐

γ) Τώρα άκουσε κάποια υποείδη μουσικής και κύκλωσε α, β, ή γ.

1) α. Ska	β. Reggaeton	γ. Dub
2) α. Rock'n'Roll	β. Hard-Rock	γ. Metal
3) α. Έντεχνο	β. Ρεμπέτικο	γ. Λαϊκό
4) α. R & B	β. Rap	γ. Trap
5) α. Blues	β. Swing	γ. Fusion
6) α. House	β. Drum'n'bass	γ. Techno
7) α. Αφρικανική	β. Ανατολική	γ. Λατινοαμερικάνικη
8) α. Μεσαιωνική	β. Μπαρόκ	γ. Ρομαντισμός

Δραστηριότητα 11

α) Άκουσε διάφορα είδη μουσικής και σημείωσε το είδος της μουσικής που ακούς κάθε φορά. Στη συνέχεια, σύγκρινε τις απαντήσεις σου με τις απαντήσεις του διπλανού/της διπλανής σου. Πώς είναι αυτά τα είδη στη γλώσσα σου;

ΕΙΔΗ

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____
- 6) _____
- 7) _____
- 8) _____
- 9) _____

ΕΙΔΗ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____
- 6) _____
- 7) _____
- 8) _____
- 9) _____

Δραστηριότητα 12

Βρες από ποιο μέρος του κόσμου είναι οι παρακάτω μελωδίες που θα ακούσεις και διάλεξε α, β, ή γ.

1) α. Ρωσία	β. Ιαπωνία	γ. Ελλάδα
2) α. Ινδία	β. Μεξικό	γ. Αγγλία
3) α. Βραζιλία	β. Κίνα	γ. Αφρική
4) α. Ιαπωνία	β. Ιταλία	γ. Ισπανία
5) α. Σερβία	β. Αφρική	γ. Σουηδία
6) α. Ρωσία	β. Ιαπωνία	γ. Ελλάδα
7) α. Αίγυπτος	β. Αργεντινή	γ. Κίνα
8) α. Ελλάδα	β. Ιρλανδία	γ. Βραζιλία
9) α. Βραζιλία	β. Σερβία	γ. Ιαπωνία
10) α. Αγγλία	β. Αφρική	γ. Κίνα
11) α. Μεξικό	β. Ιαπωνία	γ. Βραζιλία
12) α. Σουηδία	β. Τουρκία	γ. Ισπανία

Δραστηριότητα 13

α) Μάντεψε τη σημασία των λέξεων και αντιστοίχισε με τη σωστή εικόνα:

1

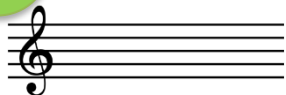

Πεντάγραμμο
 Βιολοντσέλο
 Ηχοσύστημα
 Εξάχορδο
 Οργανοποιός

5

2

4

3

β) Βρες την κατηγορία του συνθέτου για τις παρακάτω λέξεις:

1. Πεντάγραμμο - .....
2. Βιολοντσέλο - .....
3. Ηχοσύστημα - .....
4. Εξάχορδο - .....
5. Οργανοποιός - .....

γ) Βρες και κύκλωσε τις σύνθετες λέξεις στις παρακάτω προτάσεις που σχετίζονται με τη μουσική.

1. Βλέπουμε τη λέξη τάνγκο για πρώτη φορά τη δεκαετία του 1890.
2. Η κινέζικη μουσική είναι συνήθως πεντατονική.
3. Η μουσική των Ρομά είναι πολύ κοντά στη μουσική του βορειοϊνδικού πολιτισμού.
4. Τα ραπ τραγούδια έχουν έντονο ρυθμό και ομοιοκαταληξία.
5. Η αλβανική μουσική των Γκεγκ είναι κυρίως μονοφωνική.
6. Η ινδική μουσική έχει επηρεάσει πολύ τη δυτικοευρωπαϊκή μουσική.
7. Η πρώτη μουσική που έγραψε ο Μάνος Χατζιδάκις ήταν για το θεατρικό «ο Τελευταίος Ασπροκόρακας».
8. Ο Τζίμι Χέντριξ ήταν μουσικός-φαινόμενο.

Χώρισε τις λέξεις που βρήκες σε α' και β' συνθετικό.

1) _____ +
2) _____ +
3) _____ +
4) _____ +

5) _____ +
6) _____ +
7) _____ +
8) _____ +

Δραστηριότητα 14

α) Άκου αποσπάσματα από στίχους τραγουδιών. Βρες τις σύνθετες λέξεις σε κάθε τραγούδι. Χώρισε τις λέξεις στα συνθετικά τους και βρες την κατηγορία τους.

<u>ΣΥΝΘΕΤΗ</u>	<u>ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ</u>	<u>ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ</u>
1)	_____ + _____	
2)	_____ + _____	
3)	_____ + _____	
4)	_____ + _____	
5)	_____ + _____	
6)	_____ + _____	
7)	_____ + _____	
8)	_____ + _____	
9)	_____ + _____	
10)	_____ + _____	
11)	_____ + _____	
12)	_____ + _____	

β) Τώρα προσπάθησε να μεταφράσεις 5 από τις λέξεις που βρήκες στη γλώσσα σου.

<u>ΕΛΛΗΝΙΚΑ</u>	<u>Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ</u>

Λύσεις

Δραστηριότητα 1

Κείμενο: Μάνος Χατζιδάκις

[Ολοκληρωμένο, κρεμίζεται στον τοίχο σε A3]

Ο Μάνος Χατζιδάκις ήταν ένας από τους πιο σημαντικούς Έλληνες συνθέτες. Γεννήθηκε σε μια ήσυχη γειτονιά στη 1) βορειοδυτική Ξάνθη και μεγάλωσε στην 2) πόλη-ζούγκλα της Αθήνας. Στην Αθήνα γνώρισε πολλούς τραγουδιστές και 3) οργανοπαίκτες, ενώ έκανε πολλή παρέα με έναν 4) βιβλιοπώλη. 5) Πηγαινοερχόταν συχνά στο μαγαζί του και αγόραζε βιβλία. Από μικρός έπαιζε πιάνο και αγαπούσε τη μουσική.

Έγραψε μουσική για τον κινηματογράφο, το θέατρο και το τραγούδι. Η 6) ταινία-σταθμός στην καριέρα του ήταν το «Ποτέ την Κυριακή» που του χάρισε το Όσκαρ. Τα τραγούδια του έκρυβαν όμορφες μελωδίες και 7) γλυκόπικρες εικόνες.

Ο Μάνος Χατζιδάκις έφυγε από τη ζωή το 1994, αλλά εδώ και τρεις 8) δεκαετίες τα τραγούδια του ακούγονται σε όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Κενά του κειμένου

1) βορειοδυτική	5) πηγαινοερχόταν
2) πόλη-ζούγκλα	6) ταινία-σταθμός
3) οργανοπαίκτες	7) γλυκόπικρες
4) βιβλιοπώλη	8) δεκαετίες

Δραστηριότητα 2

1. βορειοδυτικός
2. πόλη-ζούγκλα
3. οργανοπαίκτης
4. βιβλιοπώλης
5. πηγαινοέρχομαι
6. ταινία-σταθμός
7. γλυκόπικρος
8. δεκαετία

Δραστηριότητα 3

1. βορειοδυτικός
2. οργανοπαίκτης
3. βιβλιοπώλης
4. πηγαινοέρχομαι
5. γλυκόπικρος

Δραστηριότητα 4

1. βορειοδυτικός	α
2. πόλη-ζούγκλα	β
3. οργανοπαίκτης	γ
4. βιβλιοπώλης	γ
5. πηγαινοέρχομαι	α
6. ταινία-σταθμός	β
7. γλυκόπικρος	α
8. δεκαετία	β

Δραστηριότητα 5

ανοιχτοχέρης
ξεροκέφαλος
σκληρόκαρδος
σπαζοκεφαλιά

ανοιχτοχέρης -α -ικο : που δε λυπάται να ξοδεύει από τα χρήματά του· χουβαρντάς, απλοχέρης, γενναιόδωρος.

ξεροκέφαλος -η -ο : που επιμένει πάρα πολύ στην άποψή του, που δεν μπορεί κανείς να τον μεταπείσει με τις συμβουλές ή με τα επιχειρήματά του· πεισματάρης.

σκληρόκαρδος -η -ο : που έχει σκληρή καρδιά, που δε λυπάται, δε συμπονεί κανένα.

σπαζοκεφαλιά : κάθε είδους μικρό αλλά και αρκετά ιδιόρρυθμο και γι' αυτό δύσκολο (δυσεπίλυτο) πρόβλημα ή πνευματικό παιχνίδι.

Δραστηριότητα 6

α)

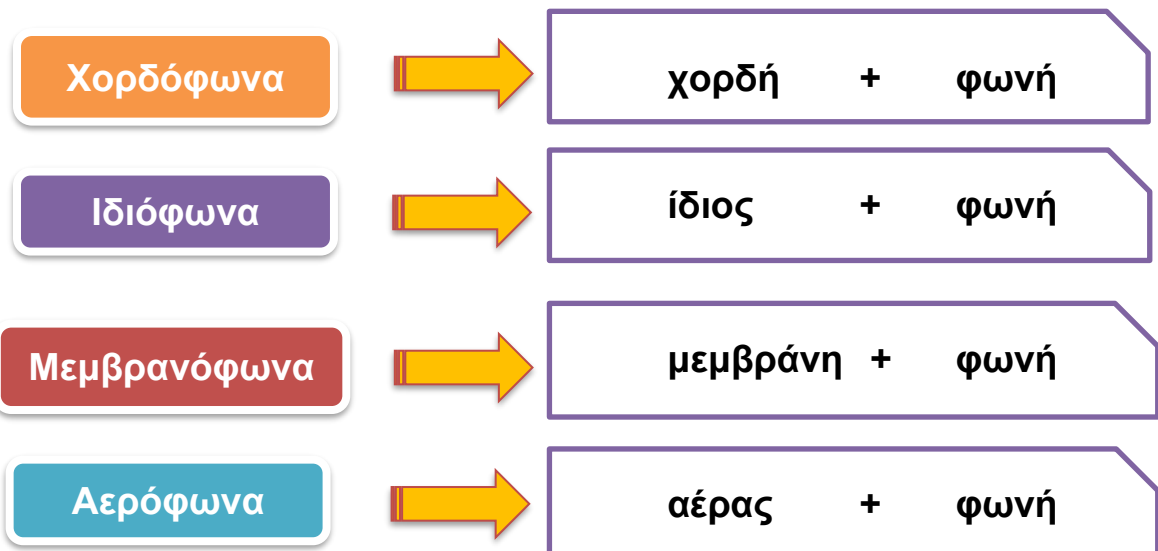
- 1) βόρεια + δυτική
- 2) πόλη + ζούγκλα
- 3) όργανο + παίκτης
- 4) βιβλίο + πουλάω
- 5) πηγαίνω + έρχομαι
- 6) ταινία + σταθμός
- 7) γλυκός + πικρός
- 8) δέκα + έτη

β)

ΠΑΡΑΤΑΚΤΙΚΑ	ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΑ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΑ
βορειοδυτική πηγαينوέρχομαι γλυκόπικρες	πόλη-ζούγκλα ταινία-σταθμός δεκαετία	οργανοπαίκτης βιβλιοπώλης

Δραστηριότητα 7

α)

β)

<u>ΕΛΛΗΝΙΚΑ</u>	<u>Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ</u>
Χορδόφωνα	Chordophones
Ιδιόφωνα	Idiophones
Μεμβρανόφωνα	Membranophones
Αερόφωνα	Wind Instruments

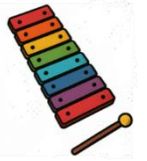
Δραστηριότητα 8

α)

Χορδόφωνα

Ιδιόφωνα

Μεμβρανόφωνα

Αερόφωνα

Δραστηριότητα 9

α)

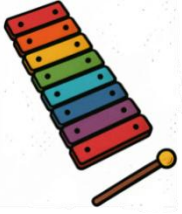

<u>ΕΛΛΗΝΙΚΑ</u>	<u>Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ</u>
1) Βιολί	1) Violin
2) Κιθάρα	2) Guitar
3) Σαξόφωνο	3) Saxophone
4) Ντραμς	4) Drums
5) Τρίγωνο	5) Triangle
6) Τρομπέτα	6) Trumpet
7) Άρπα	7) Harp
8) Κλαρίνο	8) Clarinet
9) Μαράκες	9) Maracas
10) Τύμπανο	10) Drum

β)

	1) β
	2) β
	3) γ
	4) α
	5) δ
	6) γ
	7) β
	8) γ
	9) δ

Δραστηριότητα 10

α)

<u>ΣΥΝΘΕΤΗ</u>	<u>ΕΙΚΟΝΑ</u>	<u>ΥΛΙΚΟ</u>
1) Πετροπόλεμος		πέτρα
2) Μεταξοσκώληκας		μετάξι
3) Ξυλομπογιά		ξύλο
4) Ζαχαροκάλαμο		καλάμι
5) Μεταλλόφωνο		μέταλλο
6) Ξηροδερμία		δέρμα

β)

1) Πετροπόλεμος

2) Μεταξοσκώληκας

3) Ξυλομπογιά

4) Ζαχαροκάλαμο

5) Μεταλλόφωνο

6) Ξηροδερμία

Δραστηριότητα στα είδη της μουσικής

β)

1. Σ, 2. Λ, 3. Λ, 4. Σ, 5. Σ, 6. Λ, 7. Σ, 8. Σ, 9. Λ

γ)

1) α., 2) γ., 3) α., 4) β., 5) α., 6) α., 7) γ., 8) γ.

Δραστηριότητα 11

ΕΙΔΗ

- 1) Ρέγκε
- 2) Τζαζ
- 3) Μπλουζ
- 4) Ροκ
- 5) Ποπ
- 6) Ραπ
- 7) House
- 8) Techno
- 9) Κλασσική

ΕΙΔΗ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ

- 1) Reggae
- 2) Jazz
- 3) Blues
- 4) Rock
- 5) Pop-Dance
- 6) Rap
- 7) House
- 8) Techno
- 9) Classical

Δραστηριότητα 12

1) β

2) α

3) γ

4) γ

5) α

6) γ

7) α

8) β

9) α

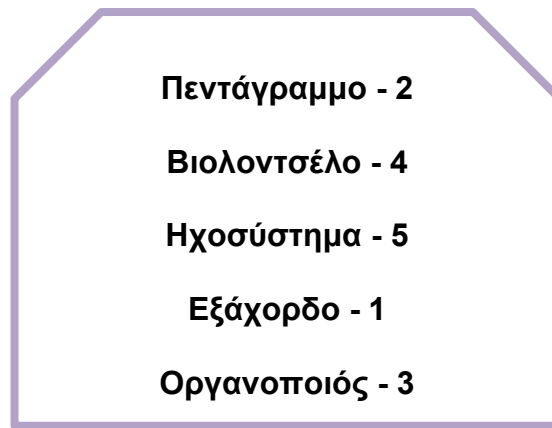
10) γ

11) α

12) β

Δραστηριότητα 13

α)

β)

1. Πεντάγραμμο - Προσδιοριστικό
2. Βιολοντσέλο - Παρατακτικό
3. Ηχοσύστημα - Προσδιοριστικό
4. Εξάχορδο – Προσδιοριστικό
5. Οργανοποιός - Υποτακτικό

γ)

1. Βλέπουμε τη λέξη τάνγκο για πρώτη φορά τη δεκαετία του 1890.
2. Η κινέζικη μουσική είναι συνήθως πεντατονική.
3. Η μουσική των Ρομά είναι πολύ κοντά στη μουσική του βορειοϊνδικού πολιτισμού.
4. Τα ραπ τραγούδια έχουν έντονο ρυθμό και ομοιοκαταληξία.
5. Η αλβανική μουσική των Γκεγκ είναι κυρίως μονοφωνική.
6. Η ινδική μουσική έχει επηρεάσει πολύ τη δυτικοευρωπαϊκή μουσική.
7. Η πρώτη μουσική που έγραψε ο Μάνος Χατζιδάκις ήταν για το θεατρικό «ο Τελευταίος Ασπροκόρακας».
8. Ο Τζίμι Χέντριξ ήταν μουσικός-φαινόμενο.

1. δέκα + έτη	5. μόνη + φωνή
2. πέντε + τόνος	6. δυτική + ευρωπαϊκή
3. βόρειο + ινδικό	7. άσπρος + κόρακας
4. όμοια + κατάληξη	8. μουσικός + φαινόμενο

Δραστηριότητα 14

α)

ΣΥΝΘΕΤΗ	ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
1) <u>Πολύχρωμο</u>	πολύ + χρώμα	προσδιοριστικό
2) <u>Μερόνυχτα</u>	μέρα + νύχτα	παρατακτικό
3) <u>Κανελόριζα</u>	κανέλα + ρίζα	προσδιοριστικό
4) <u>Παλαιοπώλη</u>	παλιά + πουλάω	υποτακτικό
5) <u>Μεσάνυχτα</u>	μέσα + νύχτα	προσδιοριστικό
6) <u>Χαρτοπόλεμος</u>	χαρτί + πόλεμος	προσδιοριστικό
7) <u>Γαλανομάτα</u>	γαλανό + μάτι	προσδιοριστικό
8) <u>Μονόδρομος</u>	μονός + δρόμος	προσδιοριστικό
9) <u>Αγριολούλουδο</u>	άγριο + λουλούδι	προσδιοριστικό
10) <u>Μηχανοδηγός</u>	μηχανή + οδηγώ	υποτακτικό
11) <u>Μαυρομάτα</u>	μαύρο + μάτι	προσδιοριστικό
12) <u>Φραγκοσυριανή</u>	Φράγκος + Συριανός	παρατακτικό

β) Ακολουθούν ενδεικτικά κάποιες λύσεις στα αγγλικά:

ΕΛΛΗΝΙΚΑ	Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ
<u>Πολύχρωμο</u>	Colorful
<u>Κανελόριζα</u>	Cinamon Root
<u>Μεσάνυχτα</u>	Midnight
<u>Γαλανομάτα</u>	Blue-eyed
<u>Αγριολούλουδο</u>	Wildflower

Όλο το παραπάνω σχέδιο μαθήματος αντλεί αποσπάσματα από:

- την Μουσική της Β' Γυμνασίου (https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2300/Mousiki_B-Gymnasiou_html-empl/)
- τη Νεοελληνική Γλώσσα της Β' Γυμνασίου (https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2298/Neoelliniki-Glossa_B-Gymnasiou_html-empl/)

Συνοδευτικά Αρχεία

Ηχητικά Αρχεία Δραστηριοτήτων

Δραστηριότητα 1

Ηχητικό αρχείο που συνοδεύει το κείμενο:

<https://www.youtube.com/watch?v=5q9h2cd36ru>

Δραστηριότητα 9

1. Βιολί: <https://www.youtube.com/watch?v=wh-pBxeHE3U>
2. Κιθάρα: https://www.youtube.com/shorts/IW_VmxScrQY
3. Σαξόφωνο: <https://www.youtube.com/watch?v=gRbzIXET6wY>
4. Ντραμς: <https://www.youtube.com/watch?v=UzzVZ-6wUso>
5. Τρίγωνο: <https://www.youtube.com/watch?v=4SlbvxDJu6k>
6. Τρομπέτα: <https://www.youtube.com/watch?v=MDXGKx-E-iE>
7. Άρπα: <https://www.youtube.com/watch?v=aQI2G5s-3Go>
8. Κλαρίνο: <https://www.youtube.com/watch?v=DDTRmhf15S4>
9. Μαράκες: <https://www.youtube.com/shorts/CcEn8nOlxWw>
10. Τύμπανο: <https://www.youtube.com/watch?v=RgclarQv1M8>

Εισαγωγή στα Είδη της Μουσικής

Παραδοσιακή

- Δημοτικά: <https://www.youtube.com/watch?v=RgTQy2YEcb8>
- Παραδοσιακά-Κρητικά: <https://www.youtube.com/watch?v=33dPnAbaR9E&list=PLXOFYCZ8VYqYj64hfzpeDLsvPB7nOldiw>
- Παραδοσιακά-Ηπειρώτικα: https://www.youtube.com/watch?v=562OwXu_yug&list=PLjFtdwIE5m-RqelmuwzNyRfVjatcDHLny
- Ρεμπέτικα: https://www.youtube.com/watch?v=CymvVvmrmwc&list=RDQMCusBeSp1bNs&start_radio=1
- Λαϊκά: <https://www.youtube.com/watch?v=BEaVweZjdAo>

Συνοδευτικά Αρχεία

Κλασική

- Μεσαιωνική: <https://www.youtube.com/watch?v=5F5dgg1eeGE>
- Μπαρόκ: https://www.youtube.com/watch?v=ApSoNBu2wt8&list=PLcGkkXtask_clySk4gXUAjfpquA_o_lE9W&index=9
- Κλασικισμός: <https://www.youtube.com/watch?v=4IRMYuE1hl&list=PL68AC80CBF3649BBB>
- Ρομαντισμός: https://www.youtube.com/watch?v=9E6b3swbnWg&list=RDQMDdDjL45ZzmU&start_radio=1

Τζαζ

- Τζαζ: <https://www.youtube.com/watch?v=ApHL4mVUln0>
- Μπλουζ: <https://www.youtube.com/watch?v=6fxxghNzKmM>
- Swing: https://www.youtube.com/watch?v=62ZSQUyU00s&list=PLF4nolcOSXn vuluLjMOCEIbMuxTl_zXxqc
- Fusion: <https://www.youtube.com/watch?v=Fau1dnLWTLA&list=RDQMPPYO3eAjtfl&index=2>

Ροκ

- Rock'n'roll: <https://www.youtube.com/watch?v=0jj4gx1P8x4>
- Classic/Rock: https://www.youtube.com/watch?v=TLV4_xaYynY&list=RDQM63kzBfDbMmQ&start_radio=1
- Hard/Rock: https://www.youtube.com/watch?v=IIGIL0z8xVc&list=RDGMEMKcfdYVpEGn7ut17qwCZ9pg&start_radio=1
- Metal: https://www.youtube.com/watch?v=CD-E-LDc384&list=PLw6p6PA8M2miu0w4K1g6vQ1BHUBeyM4_-&index=3

Ποπ

- Dance/Pop: <https://www.youtube.com/watch?v=kJQP7kiw5Fk&list=PL64E6BD94546734D8>
- K-Pop: https://www.youtube.com/watch?v=wLKpQpC3-Sw&list=PLOHoVaTp8R7dfrJW5pumS0iD_dhIXkv17&index=4

Hip-hop

- Rap: https://www.youtube.com/watch?v=PfQ7BPDDe6Y&list=RDGMEMHDXyb1_DDSgDsobPsOFxpA&start_radio=1
- Trap: <https://www.youtube.com/watch?v=UNZqm3dxd2w&list=RDATfkdHJhcCBtdXNpYw&index=2>
- R&B: <https://www.youtube.com/watch?v=PH34kMOjmQk&list=RDQM7wihk1GOOpw&index=3>

Έθνικ

- Salsa: https://www.youtube.com/watch?v=uKIkEeS79EM&list=PLo1L1gVZmhdg76hqusLIXVKoWhfR_ycv0
- Tango: <https://www.youtube.com/watch?v=8bm5iH98agc>
- Reggaeton: <https://www.youtube.com/watch?v=mkcFQWvU0gM>
- African/Ethnic: <https://www.youtube.com/watch?v=8OS3Q2CPFvk>
- Arabic/Ethnic: https://www.youtube.com/watch?v=UwgmqPzVadM&list=RDQMAi29nck_LJI&index=4

Συνοδευτικά Αρχεία

Δραστηριότητα στα είδη της μουσικής

β)

1. https://www.youtube.com/watch?v=O7oP8tYKXKk&list=RDQMHN0mHQBlvic&start_radio=1
2. <https://www.youtube.com/watch?v=pHwRrE14cjE>
3. <https://www.youtube.com/watch?v=5JWhB2I28NQ>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=tT9Eh8wNMkw&list=RDQM34-rMQ1im2U&index=2>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=5qm8PH4xAss>
6. https://www.youtube.com/watch?v=u7JI_Q-Egw8&list=RDQMDIMQi7QIhVs&start_radio=1
7. <https://www.youtube.com/watch?v=DxnDcH2NS5c>
8. <https://www.youtube.com/watch?v=cmHm8zju41E&list=PL269510D416B05182&index=4>
9. <https://www.youtube.com/watch?v=XJktaXYRWBg>

γ)

1. <https://www.youtube.com/watch?v=SOJSM46nWwo&list=PL3ozWt4qBKSZR48uiloqftc4Tm2K7rBg5&index=2>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=xnKhsTXoKCI&list=PLhQCJTkrHOwSX8LUnIMgaTq3chP1tiTut>
3. https://www.youtube.com/watch?v=B0g_aN1I6yM&list=PLgND-3KixwBzXPQNIrohBWO7o27E_MFig
4. <https://www.youtube.com/watch?v=YVkJUvmDQ3HY>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=wtvnORSB-M&t=9s>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=qEWeLrHjcYI>
7. <https://www.youtube.com/watch?v=ei0XgYGI3J0>
8. <https://www.youtube.com/watch?v=mbOA-2b4aBg>

Δραστηριότητα 11

1. Reggae: <https://www.youtube.com/watch?v=nwNrck-08VA>
2. Jazz: https://www.youtube.com/watch?v=_sl_Ps7JSEk
3. Blues: <https://www.youtube.com/watch?v=71Gt46aX9Z4>
4. Rock: https://www.youtube.com/watch?v=pAgnJDJN4VA&list=PLoGvsLQil0MmYC96KEs_7dT_NsLm1PS6JX&index=16
5. Pop-Dance:
https://www.youtube.com/watch?v=MI9ZpIKgyf0&list=PLDIoUOhQQPIXqz5QZ3dx-lh_p6RcPeKjv&index=1
6. Rap: <https://www.youtube.com/watch?v=eXvBjCO19QY&list=PLwNv9Hhd8gZjee8SBwokNf2JhqBvYqeB&index=18>
7. House: <https://www.youtube.com/watch?v=sVE0lyjJ3aQ>
8. Techno (43'): <https://www.youtube.com/watch?v=27W35larN9Y>
9. Classical: <https://www.youtube.com/watch?v=ZKFwQFBwQFU>

Συνοδευτικά Αρχεία

Δραστηριότητα 12

- 1) Ιαπωνία: <https://www.youtube.com/watch?v=lyieFu7BnHE&list=RDQM174jzZeSaxc&index=1>
- 2) Ινδία: https://www.youtube.com/watch?v=XoI_PcOzW4Q&list=PLbk4MWtaY01H5uABmyO55wIEHl8taR4XI&index=12
- 3) Αφρική: https://www.youtube.com/watch?v=OSe_UMsi8pA&list=PLbk4MWtaY01H5uABmyO55wIEHl8taR4XI&index=17
- 4) Ισπανία: <https://www.youtube.com/watch?v=I3jWsoQ8W8g&list=RDQMUMJL5YJLlyw&index=2>
- 5) Σερβία: <https://www.youtube.com/watch?v=IXarW3NPPys>
- 6) Ελλάδα: <https://www.youtube.com/watch?v=PSgJmuJpnLg&list=PLczYUKWBDgmcEHZS3xs3nlYfR5IKiTILE&index=6>
- 7) Αίγυπτος: <https://www.youtube.com/watch?v=zn-8v9n9Zu4&list=PLbk4MWtaY01H5uABmyO55wIEHl8taR4XI&index=16>
- 8) Ιρλανδία: <https://www.youtube.com/watch?v=CqYQLR-5xMg&list=PLbk4MWtaY01H5uABmyO55wIEHl8taR4XI&index=2>
- 9) Βραζιλία: https://www.youtube.com/watch?v=C_rYxHraOOg&list=RDQMSzdWANHP7yY&start_radio=1
- 10) Κίνα: <https://www.youtube.com/watch?v=-ZmAgFyVo48&list=PLbk4MWtaY01H5uABmyO55wIEHl8taR4XI&index=7>
- 11) Μεξικό: https://www.youtube.com/watch?v=v_lWo0bPHOw&list=PLbk4MWtaY01H5uABmyO55wIEHl8taR4XI&index=15
- 12) Τουρκία (1'): <https://www.youtube.com/watch?v=F4EPqYD6Ltw&list=PLI8G6d2M37zpCXQ-4zC5b0FNTovV6wdFb>

Συνοδευτικά Αρχεία

Δραστηριότητα 14

1. Σωκράτης Μάλαμας / Οι μύστες της ερήμου **(2:15-2:40)**:
https://www.youtube.com/watch?v=uzr_WIUkq-U
2. Σταμάτης Κραουνάκης / Τα λεφτά **(1:23-1:38)**:
<https://www.youtube.com/watch?v=P0hbYpGQpXw>
3. Τζίμης Πανούσης / Κανελόριζα **(1:10-1:30)**:
<https://www.youtube.com/watch?v=KE5iuWBpSqE>
4. Βασίλης Παπακωνσταντίνου / Το μαχαίρι **(0:35-0:49)**:
<https://www.youtube.com/watch?v=ZEUksvy8hU0>
5. Ξύλινα Σπαθιά / Αδρεναλίνη **(0:50-1:08)**: <https://www.youtube.com/watch?v=SyP54XvQy8o>
6. Θανάσης Παπακωνσταντίνου / Στις χαραυγές ξεχνιέμαι **(0:33-0:47)**:
<https://www.youtube.com/watch?v=SWfxNfNGJ4>
7. Σταμάτης Κόκοτας / Γαλανομάτα μου **(0:42-1:00)**:
<https://www.youtube.com/watch?v=KDlYsNUqSok>
8. Τρύπες / Ταξιδιάρια Ψυχή **(1:30-1:50)**: https://www.youtube.com/watch?v=gv_KPiEfc9s
9. Στέλιος Καζαντζίδης / Αγριολούλουδο **(0:27-0:47)**:
https://www.youtube.com/watch?v=IcuB4sJ_VV8
10. Θανάσης Παπακωνσταντίνου / Κοιλιάδα των τεμπών **(0:00-0:27)**:
<https://www.youtube.com/watch?v=UZ1Zjq6o6ak>
11. Τζίμης Πανούσης / Κανελόριζα **(0:20-0:36)**:
<https://www.youtube.com/watch?v=KE5iuWBpSqE>
12. Μάρκος Βαμβακάρης / Φραγκοσυριανή **(0:00-0:30)**:
<https://www.youtube.com/watch?v=EdJvHLKRgXk>